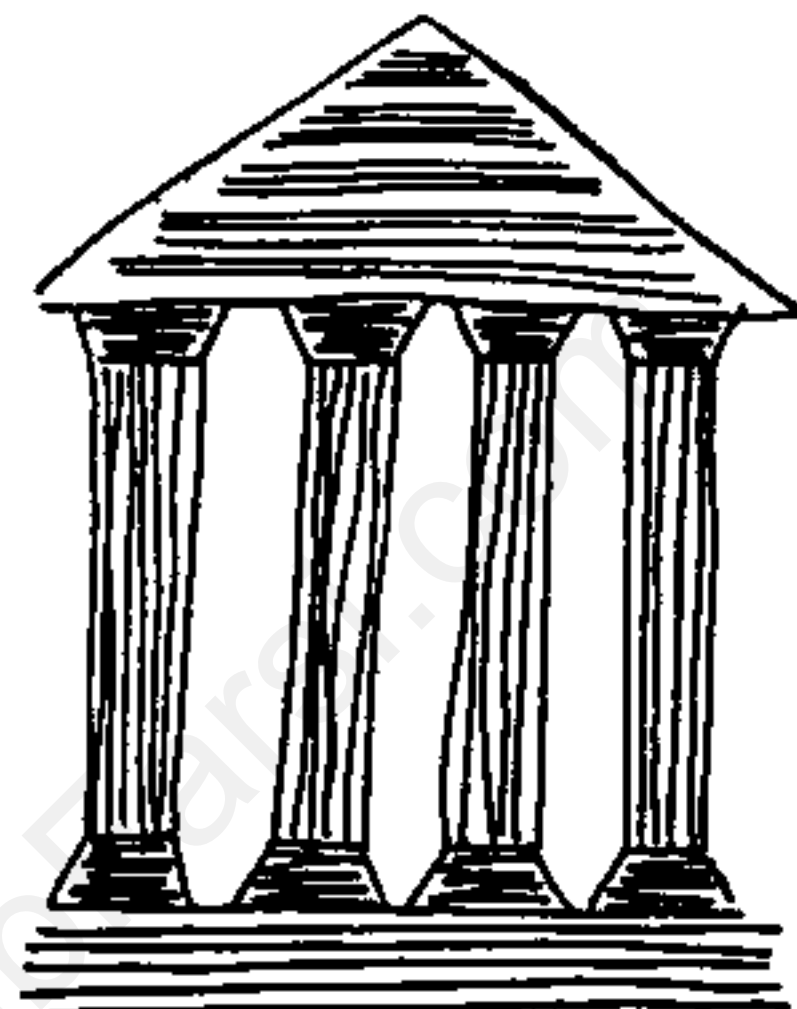

اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر که در ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ به تصویب رسیده، رواق بنای حقوق بشر را تشکیل می‌دهد که مسئولیت ساخت آن برعهده‌ی ملل متحد است.

اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر

دیباچه

از آن جا که شناسایی حیثیت و کرامت ذاتی تمام اعضای خانواده‌ی بشری و حقوق برابر و سلب‌ناپذیر آنان اساس آزادی، عدالت و صلح در جهان است؛

از آن جا که نادیده گرفتن و تحقیر حقوق بشر به اقدامات وحشیانه‌ای انجامیده که وجدان بشر را برآشفته‌اند و پیدایش جهانی که در آن افراد بشر در بیان و عقیده آزاد، و از ترس و فقر فارغ باشند، عالی‌ترین آرزوی بشر اعلام شده است؛

از آن جا که ضروری است که از حقوق بشر با حاکمیت قانون حمایت شود تا انسان به عنوان آخرین چاره به طغیان برضد بیداد و ستم مجبور نگردد؛

از آن جا که گسترش روابط دوستانه میان ملت‌ها باید تشویق شود،

از آن جا که مردمان ملل متحد، ایمان خود را به حقوق اساسی بشر و حیثیت و

کرامت و ارزش فرد انسان و برابری حقوق مردان و زنان، دوباره در منشور ملل متحد اعلام و عزم خود را جزم کرده‌اند که به پیشرفت اجتماعی یاری رسانند و بهترین اوضاع زندگی را در پرتو آزادی فزاینده به وجود آورند؛

از آن جا که دولت‌های عضو متعهد شده‌اند که رعایت جهانی و مؤثر حقوق بشر و آزادی‌های اساسی را با همکاری سازمان ملل متحد تضمین کنند؛

از آن جا که برداشت مشترک در مورد این حقوق و آزادی‌ها برای اجرای کامل این تعهد کمال اهمیت را دارد؛

مجمع عمومی

این

اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر

را آرمان مشترک تمام مردمان و ملت‌ها اعلام می‌کند تا همه‌ی افراد و تمام نهادهای جامعه این اعلامیه را همواره در نظر داشته باشند و بکوشند که به یاری آموزش و پرورش، رعایت این حقوق و آزادی‌ها را گسترش دهند و با تدابیر فزاینده‌ی ملی و بین‌المللی، شناسایی و اجرای جهانی و مؤثر آن‌ها را، چه در میان خود مردمان کشورهای عضو و چه در میان مردم سرزمین‌هایی که در قلمرو آن‌ها هستند، تأمین کنند.

ماده‌ی ۱

تمام افراد بشر آزاد زاده می‌شوند و از لحاظ حیثیت و کرامت و حقوق با هم برابرند. همگی دارای عقل و وجدان هستند و باید با یکدیگر با روحیه‌ای برادرانه رفتار کنند.

ماده‌ی ۲

هرکس می‌تواند بی هیچ‌گونه تمایزی، به‌ویژه از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، دین، عقیده‌ی سیاسی یا هر عقیده‌ی دیگر، و همچنین منشأ ملی یا اجتماعی، ثروت، ولادت یا هر وضعیت دیگر، از تمام حقوق و همه‌ی آزادی‌های ذکر شده در این اعلامیه بهره‌مند گردد.

به‌علاوه نباید هیچ تبعیضی به عمل آید که مبتنی بر وضع سیاسی، قضایی یا

بین‌المللی کشور یا سرزمینی باشد که شخص به آن تعلق دارد، خواه این کشور یا سرزمین مستقل، تحت قیمومت یا غیرخودمختار باشد، یا حاکمیت آن به شکلی محدود شده باشد.

ماده‌ی ۳

هر فردی حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.

ماده‌ی ۴

هیچ کس را نباید در بردگی یا بندگی نگاه داشت: بردگی و دادوستد بردگان به هر شکلی که باشد، ممنوع است.

ماده‌ی ۵

هیچ کس نباید شکنجه شود یا تحت مجازات یا رفتاری ظالمانه، ضد انسانی یا تحقیرآمیز قرار گیرد.

ماده‌ی ۶

هر کس حق دارد که شخصیت حقوقی اش در همه جا به رسمیت شناخته شود.

ماده‌ی ۷

همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بی هیچ تبعیضی از حمایت یکسان قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه‌ی حاضر باشد، و بر ضد هر تحریکی که برای چنین تبعیضی به عمل آید، از حمایت یکسان قانون بهره‌مند گردند.

ماده‌ی ۸

در برابر اعمالی که به حقوق اساسی فرد تجاوز کنند - حقوقی که قانون اساسی یا قوانین دیگر برای او به رسمیت شناخته است - هر شخصی حق مراجعه‌ی مؤثر به دادگاه‌های ملی صالح را دارد.

ماده‌ی ۹

هیچ کس را نباید خودسرانه توقیف، حبس یا تبعید کرد.

ماده‌ی ۱۰

هر شخص با مساوات کامل حق دارد که دعوایش در دادگاهی مستقل و بی طرف، منصفانه و علنی رسیدگی شود و چنین دادگاهی درباره‌ی حقوق و الزامات وی، یا هر اتهام جزایی که به او زده شده باشد، تصمیم بگیرد.

ماده‌ی ۱۱

(۱) هر شخصی که به بزه کاری متهم شده باشد، بی‌گناه محسوب می‌شود تا هنگامی که در جریان محاکمه‌ای علنی که در آن تمام تضمین‌های لازم برای دفاع او تأمین شده باشد، مجرم بودن وی به طور قانونی محرز گردد.

(۲) هیچ‌کس برای انجام دادن یا انجام ندادن عملی که در موقع ارتکاب آن، به موجب حقوق ملی یا بین‌المللی جرم شناخته نمی‌شده است، محکوم نخواهد شد. همچنین هیچ مجازاتی شدیدتر از مجازاتی که در موقع ارتکاب جرم به آن تعلق می‌گرفت، درباره‌ی کسی اعمال نخواهد شد.

ماده‌ی ۱۲

نباید در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، اقامت‌گاه یا مکاتبات هیچ‌کس مداخله‌های خودسرانه صورت گیرد یا به شرافت و آبرو و شهرت کسی حمله شود. در برابر چنین مداخله‌ها و حمله‌هایی، برخورداری از حمایت قانون حق هر شخصی است.

ماده‌ی ۱۳

(۱) هر شخصی حق دارد در داخل هر کشور آزادانه رفت و آمد کند و اقامت‌گاه خود را برگزیند.

(۲) هر شخصی حق دارد هر کشوری، از جمله کشور خود را ترک کند یا به کشور خویش بازگردد.

ماده‌ی ۱۴

(۱) در برابر شکنجه، تعقیب و آزار، هر شخصی حق درخواست پناهندگی و برخورداری از پناهندگی در کشورهای دیگر را دارد.

(۲) در موردی که تعقیب واقعاً در اثر جرم عمومی و غیرسیاسی یا در اثر اعمالی مخالف با هدف‌ها و اصول ملل متحد باشد، نمی‌توان به این حق استناد کرد.

ماده‌ی ۱۵

(۱) هر فردی حق دارد که تابعیتی داشته باشد.

(۲) هیچ‌کس را نباید خودسرانه از تابعیت خویش، یا از حق تغییر تابعیت محروم کرد.

ماده‌ی ۱۶

- (۱) هر مرد و زن بالغی حق دارند بی‌هیچ محدودیتی از حیث نژاد، ملیت، یا دین با همدیگر زناشویی کنند و تشکیل خانواده بدهند. در تمام مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و شوهر در امور مربوط به ازدواج حقوق برابر دارند.
- (۲) ازدواج حتماً باید با رضایت کامل و آزادانه‌ی زن و مرد صورت گیرد.
- (۳) خانواده رکن طبیعی و اساسی جامعه است و باید از حمایت جامعه و دولت بهره‌مند شود.

ماده‌ی ۱۷

- (۱) هر شخص به تنهایی یا به صورت جمعی حق مالکیت دارد.
- (۲) هیچ‌کس را نباید خودسرانه از حق مالکیت محروم کرد.

ماده‌ی ۱۸

هر شخصی حق دارد از آزادی اندیشه، وجدان و دین بهره‌مند شود؛ این حق مستلزم آزادی تغییر دین یا اعتقاد و همچنین آزادی اظهاردین یا اعتقاد، در قالب آموزش دینی، عبادت‌ها و اجرای آیین‌ها و مراسم دینی به تنهایی یا به صورت جمعی، به‌طور خصوصی یا عمومی است.

ماده‌ی ۱۹

هر فردی حق آزادی عقیده و بیان دارد و این حق مستلزم آن است که کسی از داشتن عقاید خود بیم و نگرانی نداشته باشد و در کسب و دریافت و انتشار اطلاعات و افکار، به تمام وسایل ممکن بیان و بدون ملاحظات مرزی آزاد باشد.

ماده‌ی ۲۰

- (۱) هر شخصی حق دارد از آزادی تشکیل اجتماعات، مجامع و انجمن‌های مسالمت‌آمیز بهره‌مند گردد.
- (۲) هیچ‌کس را نباید به شرکت در هیچ اجتماع مجبور کرد.

ماده‌ی ۲۱

- (۱) هر شخصی حق دارد که در اداره‌ی امور عمومی کشور خود، مستقیماً یا به وساطت نمایندگان که آزادانه انتخاب شده باشند، شرکت جوید.
- (۲) هر شخصی حق دارد با شرایط برابر به مشاغل عمومی کشور خود دست یابد.

(۳) اراده‌ی مردم، اساس قدرت حکومت است: این اراده باید در انتخاباتی سالم ابراز شود که به‌طور ادواری صورت می‌پذیرد. انتخابات باید عمومی، با رعایت مساوات و با رأی مخفی یا به‌طریقه‌ای مشابه برگزار شود که آزادی رأی را تأمین کند.

ماده‌ی ۲۲

هر شخصی به‌عنوان عضو جامعه حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است به یاری مساعی ملی و همکاری بین‌المللی، حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ضروری برای حفظ حیثیت و کرامت و رشد آزادانه‌ی شخصیت خود را، با توجه به تشکیلات و منابع هر کشور، به‌دست آورد.

ماده‌ی ۲۳

(۱) هر شخصی حق دارد کار کند، کار خود را آزادانه برگزیند، شرایط منصفانه و رضایت‌بخشی برای کار خواستار باشد و در برابر بی‌کاری حمایت شود.
(۲) همه حق دارند که بی‌هیچ تبعیضی، در مقابل کار مساوی، مزد مساوی بگیرند.

(۳) هرکسی که کار می‌کند حق دارد مزد منصفانه و رضایت‌بخشی دریافت دارد که زندگی او و خانواده‌اش را موافق حیثیت و کرامت انسانی تأمین کند و در صورت لزوم با دیگر وسایل حمایت اجتماعی کامل شود.
(۴) هر شخصی حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و یا به اتحادیه‌های موجود بپیوندد.

ماده‌ی ۲۴

هر شخصی حق استراحت، فراغت و تفریح دارد و به‌ویژه باید از محدودیت معقول ساعات کار و مرخصی‌ها و تعطیلات ادواری با دریافت حقوق بهره‌مند شود.

ماده‌ی ۲۵

(۱) هر شخصی حق دارد که از سطح زندگی مناسب برای تأمین سلامتی و رفاه خود و خانواده‌اش، به‌ویژه از حیث خوراک، پوشاک، مسکن، مراقبت‌های پزشکی و خدمات اجتماعی ضروری برخوردار شود؛ همچنین حق دارد که در مواقع بی‌کاری، بیماری، نقص عضو، بیوگی، پیری یا در تمام موارد دیگری که به‌عللی مستقل از اراده‌ی خویش وسایل امرار معاشش را از دست داده باشد، از تأمین اجتماعی بهره‌مند گردد.

(۲) مادران و کودکان حق دارند که از کمک و مراقبت ویژه برخوردار شوند. همه‌ی کودکان، اعم از آن‌که در پی ازدواج یا بی‌ازدواج زاده شده باشند، حق دارند که از حمایت اجتماعی یکسان بهره‌مند گردند.

ماده‌ی ۲۶

(۱) هر شخصی حق دارد که از آموزش و پرورش بهره‌مند شود. آموزش و پرورش، و دست‌کم آموزش ابتدایی و پایه باید رایگان باشد. آموزش ابتدایی اجباری است. آموزش فنی و حرفه‌ای باید همگانی شود و دستیابی به آموزش عالی باید با تساوی کامل برای همه امکان‌پذیر باشد تا هرکس بتواند بنا به استعداد خود از آن بهره‌مند گردد.

(۲) هدف آموزش و پرورش باید شکوفایی همه‌جانبه‌ی شخصیت انسان و تقویت رعایت حقوق بشر و آزادی‌های اساسی باشد. آموزش و پرورش باید به گسترش حسن تفاهم، دگرپذیری و دوستی میان تمام ملت‌ها و تمام گروه‌های نژادی یا دینی و نیز به گسترش فعالیت‌های ملل متحد در راه حفظ صلح یاری رساند.

(۳) پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش برای فرزندانشان خود، بر دیگران حق تقدم دارند.

ماده‌ی ۲۷

(۱) هر شخصی حق دارد آزادانه در زندگی فرهنگی اجتماع سهیم و شریک گردد و از هنرها و به‌ویژه از پیشرفت علمی و فواید آن بهره‌مند شود.

(۲) هرکس حق دارد از حمایت منافع معنوی و مادی آثار علمی، ادبی یا هنری خود برخوردار گردد.

ماده‌ی ۲۸

هر شخصی حق دارد خواستار برقراری نظامی در عرصه‌ی اجتماعی و بین‌المللی باشد که حقوق و آزادی‌های ذکرشده در این اعلامیه را به تمامی تأمین و عملی سازد.

ماده‌ی ۲۹

(۱) هر فردی فقط در برابر آن جامعه‌ای وظایفی برعهده دارد که رشد آزادانه و همه‌جانبه‌ی او را ممکن می‌سازد.

(۲) هرکس در اعمال حقوق و بهره‌گیری از آزادی‌های خود فقط تابع محدودیت‌هایی قانونی است که صرفاً برای شناسایی و مراعات حقوق و آزادی‌های

دیگران و برای رعایت مقتضیات عادلانه‌ی اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی در جامعه‌ای دموکراتیک وضع شده‌اند.

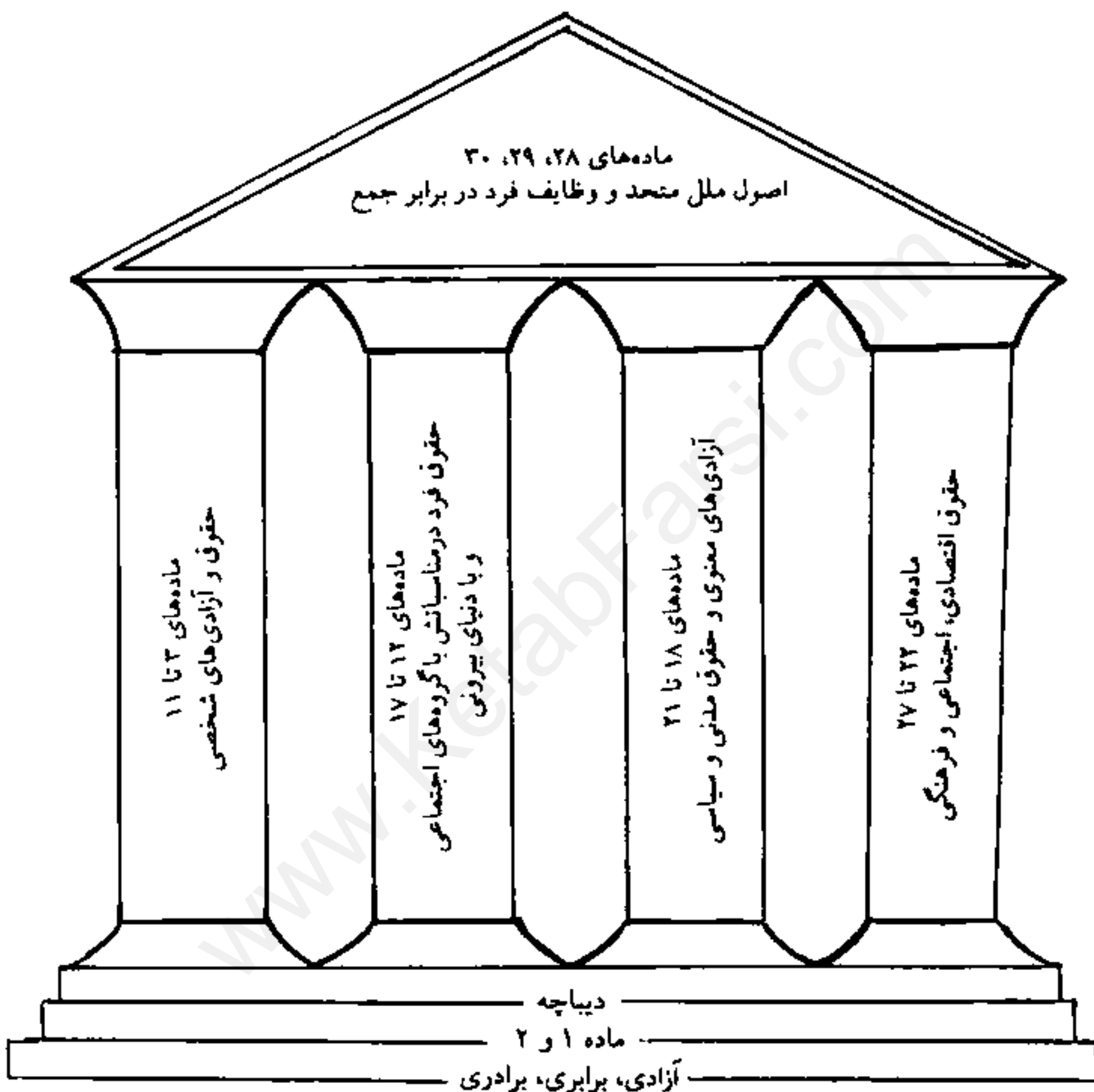
(۳) این حقوق و آزادی‌ها در هیچ موردی نباید برخلاف هدف‌ها و اصول ملی متحد اعمال شوند.

ماده‌ی ۳۰

هیچ‌یک از مقررات اعلامیه‌ی حاضر نباید چنان تفسیر شود که برای هیچ دولت، جمعیت یا فردی متضمن حقی باشد که به موجب آن برای از بین بردن حقوق و آزادی‌های مندرج در این اعلامیه فعالیتی انجام دهد یا به عملی دست بزند.*

* در ترجمه‌ی این اعلامیه از سه منبع زیر بهره گرفته‌ام:

۱. داریوش آشوری، دانشنامه سیاسی، انتشارات سهروردی و مروارید، تهران، ۱۳۶۶، صص ۱۲۳-۱۲۸.
۲. هوشنگ ناصرزاده (گردآورنده)، اعلامیه‌های حقوق بشر، انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۲، صص ۱۲-۱۷.
۳. اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر، ترجمه‌ی علی میرزایی با همکاری رضا رضایی، نگاه نو، شماره‌ی ۲۷، تابستان ۱۳۷۷، صص ۱۹۰-۱۹۶.

اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر

۱) تمام افراد بشر آزاد زاده می‌شوند و از لحاظ حیثیت و کرامت و حقوق با هم
برابرند. همگی دارای عقل و وجدان هستند و باید با یکدیگر با روحیه‌ای
برادرانه رفتار کنند.

«... اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر،
آرمان مشترک تمام مردمان و ملت‌ها...»

۲ هرکس می‌تواند بی هیچ‌گونه تمایزی، به‌ویژه از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، دین، عقیده‌ی سیاسی یا هر عقیده‌ی دیگر، و همچنین منشأ ملی یا اجتماعی، ثروت، ولادت یا هر وضعیت دیگر، از تمام حقوق و همه‌ی آزادی‌های ذکرشده در این اعلامیه بهره‌مند گردد. به‌علاوه نباید هیچ تبعیضی به عمل آید که مبتنی بر وضع سیاسی، قضایی یا بین‌المللی کشور یا سرزمینی باشد که شخص به آن تعلق دارد، خواه این کشور یا سرزمین مستقل، تحت قیمومت یا غیرخودمختار باشد، یا حاکمیت آن به شکلی محدود شده باشد.

نخستین ستون:

حقوق و آزادی‌های شخصی

- ماده‌ی ۳: - حق زندگی، آزادی، امنیت شخصی
- ماده‌ی ۴: - ردّ بردگی و بندگی
- ماده‌ی ۵: - ردّ شکنجه، مجازات‌ها یا رفتارهای ظالمانه،
ضدانسانی یا تحقیرآمیز
- ماده‌ی ۶: - شناسایی شخصیت حقوقی افراد در همه جا
- ماده‌ی ۷: - حق بهره‌مندی از حمایت قانون در برابر
اعمال ناقض حقوق اساسی انسان
- ماده‌ی ۹: - تضمین در برابر توقیف، حبس یا تبعید
خودسرانه
- ماده‌ی ۱۰: - حق بهره‌مندی از دادگستری مستقل و
بی‌طرف
- ماده‌ی ۱۱: - اصل برائت. عطف به ماسبق‌نشدن قوانین

تظاهرات بر ضد وادمریایی‌ها، بوئنس آیرس، ۱۹۸۲

۳ هر فردی حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.

۴ هیچ‌کس را نباید در بردگی یا بندگی نگاه داشت: بردگی و داد و ستد بردگان به هر شکلی که باشد، ممنوع است.

۵ هیچ کس نباید شکنجه شود یا تحت مجازات یا رفتاری ظالمانه، ضدانسانی یا تحقیرآمیز قرار گیرد.

۶ هرکس حق دارد که شخصیت حقوقی اش در همه جا به رسمیت شناخته شود.

۷ همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بی هیچ تبعیضی از حمایت یکسان قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه‌ی حاضر باشد، و بر ضد هر تحریکی که برای چنین تبعیضی به عمل آید، از حمایت یکسان قانون بهره‌مند گردند.

۸ در برابر اعمالی که به حقوق اساسی فرد تجاوز کنند - حقوقی که قانون اساسی یا قوانین دیگر برای او به رسمیت شناخته است - هر شخصی حق مراجعه‌ی مؤثر به دادگاه‌های ملی صالح را دارد.

۹ هیچ‌کس را نباید خودسرانه توقیف، حبس یا تبعید کرد.

۱۰ هر شخصی با مساوات کامل حق دارد که دعوایش در دادگاهی مستقل و بی‌طرف، منصفانه و علنی رسیدگی شود و چنین دادگاهی درباره‌ی حقوق و الزامات وی، یا هر اتهام جزایی که به او زده شده باشد، تصمیم بگیرد.

۱۱ (۱) هر شخصی که به بزه کاری متهم شده باشد، بی گناه محسوب می شود تا هنگامی که در جریان محاکمه ای علنی که در آن تمام تضمین های لازم برای دفاع او تأمین شده باشد، مجرم بودن وی به طور قانونی محرز گردد.

(۲) هیچ کس برای انجام دادن یا انجام ندادن عملی که در موقع ارتکاب آن، به موجب حقوق ملی یا بین المللی جرم شناخته نمی شده است، محکوم نخواهد شد. همچنین هیچ مجازاتی شدیدتر از مجازاتی که در موقع ارتکاب جرم به آن تعلق می گرفت، درباره ی کسی اعمال نخواهد شد.

زندان نوول - اورلئان

دومین ستون:

**حقوق فرد در مناسباتش با گروه‌های
اجتماعی و دنیای بیرونی**

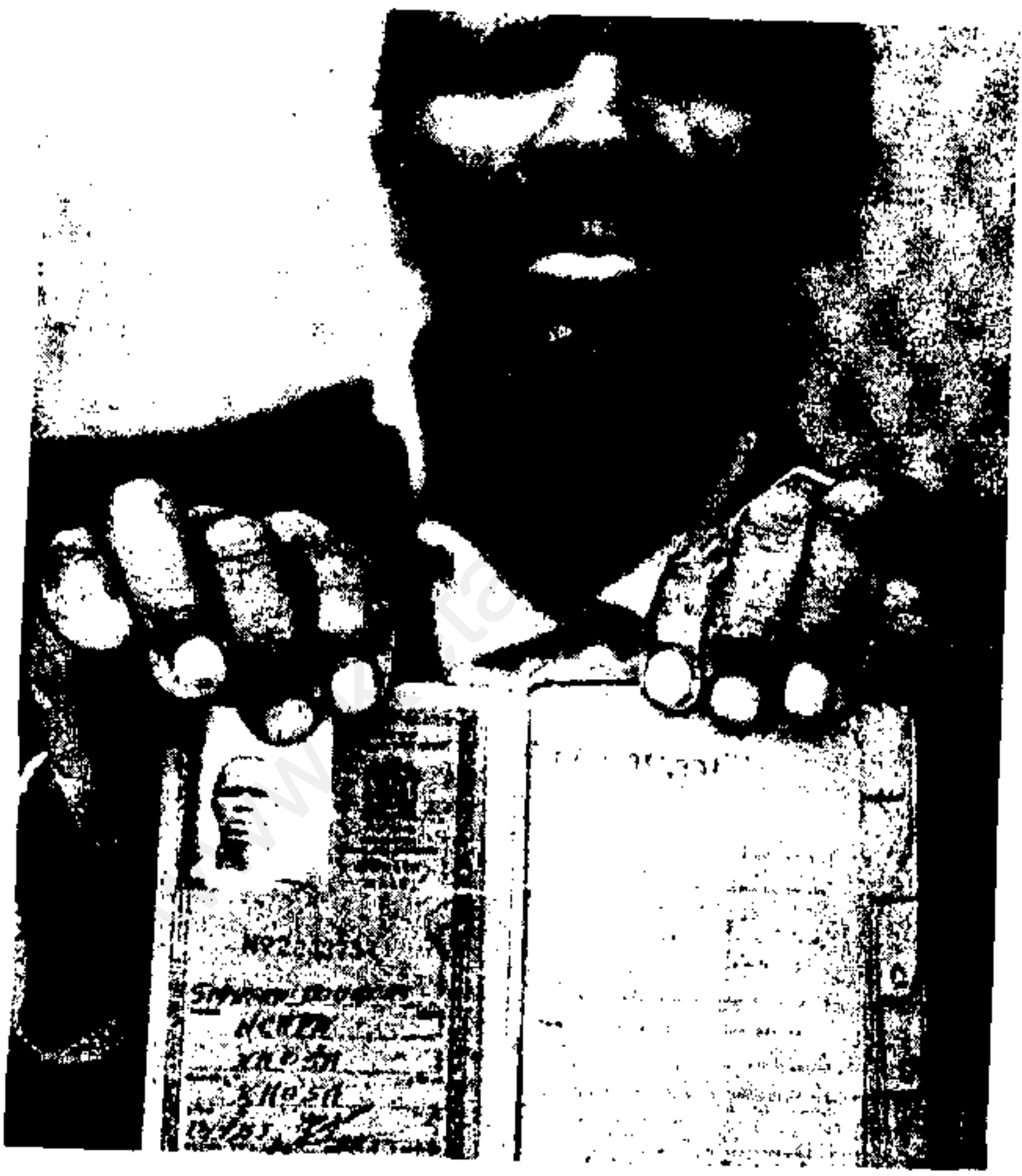
- ماده‌ی ۱۲: - حق احترام به زندگی خصوصی
- ماده‌ی ۱۳: - حق رفت و آمد آزادانه و انتخاب
اقامت‌گاه
- ماده‌ی ۱۴: - حق پناهندگی
- ماده‌ی ۱۵: - حق داشتن تابعیت
- ماده‌ی ۱۶: - حقوق برابر در ازدواج، حق
بهره‌مندی خانواده از حمایت
جامعه و دولت
- ماده‌ی ۱۷: - حق مالکیت فردی و جمعی

۱۲ نباید در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، اقامت‌گاه یا مکاتبات هیچ‌کس مداخله‌های خودسرانه صورت گیرد یا به شرافت و آبرو و شهرت کسی حمله شود. در برابر چنین مداخله‌ها و حمله‌هایی، برخورداری از حمایت قانون، حق هر شخصی است.

۱۳ (۱) هر شخصی حق دارد در داخل هر کشور آزادانه رفت و آمد کند و اقامت‌گاه خود را برگزیند.

(۲) هر شخصی حق دارد هر کشوری، از جمله کشور خود را ترک کند یا به کشور خویش بازگردد.

۱۴ (۱) در برابر شکنجه، تعقیب و آزار، هر شخصی حق درخواست پناهندگی و برخورداری از پناهندگی در کشورهای دیگر را دارد.

(۲) در موردی که تعقیب واقعاً در اثر جرم عمومی و غیرسیاسی یا در اثر اعمالی مخالف با هدف‌ها و اصول ملل متحد باشد، نمی‌توان به این حق استناد کرد.

۱۵ (۱) هر فردی حق دارد که تابعیتی داشته باشد.

(۲) هیچ‌کس را نباید خودسرانه از تابعیت خویش، یا از حق تغییر تابعیت محروم کرد.

منبع: توضیح: تمام جریان‌ها میزان بالایی دارند به استثنای جریان‌های عازم اروپا، غنا و نیجریه.

Université John Hopkins, Baltimore, États-Unis.
 Population Reports, septembre-octobre 1983,

- (۱) هر مرد و زن بالغی حق دارند بی هیچ محدودیتی از حیث نژاد، ملیت، یا دین با همدیگر زناشویی کنند و تشکیل خانواده بدهند. در تمام مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و شوهر در امور مربوط به ازدواج، حقوق برابر دارند.
- (۲) ازدواج حتماً باید با رضایت کامل و آزادانه‌ی زن و مرد صورت گیرد.
- (۳) خانواده رکن طبیعی و اساسی جامعه است و باید از حمایت جامعه و دولت بهره‌مند شود.

پاریس

- (۱) هر شخص به تنهایی یا به صورت جمعی حق مالکیت دارد.
- (۲) هیچ‌کس را نباید خودسرانه از حق مالکیت محروم کرد.

سومین ستون:

آزادی‌های معنوی

و حقوق مدنی و سیاسی

- ماده‌ی ۱۸: - آزادی اندیشه، وجدان و دین
- ماده‌ی ۱۹: - آزادی عقیده و بیان، دست‌یابی
آزادانه به اطلاعات
- ماده‌ی ۲۰: - آزادی تشکیل مجامع و
جمعیت‌های مسالمت‌آمیز
- ماده‌ی ۲۱: - حق شرکت در امور عمومی
حق مشارکت آزادانه در
انتخابات ادواری

هر شخصی حق دارد از آزادی اندیشه، وجدان و دین بهره‌مند شود: این حق مستلزم آزادی تغییر دین یا اعتقاد و همچنین آزادی اظهار دین یا اعتقاد، در قالب آموزش دینی، عبادت‌ها و اجرای آیین‌ها و مراسم دینی به تنهایی یا به صورت جمعی، به‌طور خصوصی یا عمومی است.

هر فردی حق آزادی عقیده و بیان دارد و این حق مستلزم آن است که کسی از داشتن عقاید خود بیم و نگرانی نداشته باشد و در کسب و دریافت و انتشار اطلاعات و افکار، به تمام وسایل ممکن بیان و بدون ملاحظات مرزی آزاد باشد.

mentur ad sciam cito
quos ipse nosti, & in quo
sunt numeros et ubi uerum
mundi quomodo non mecum
plurimum, uel totum, uel aliq-
uando, uel in fine, uel in
Benignus ut ornatus. Ca-
len. Augusti, anno à Chr-
sto seruatore nato M. D.
XLIX. Basilea.

Universis uir-
tutibus do-
ctissimus, Benifac-
tus A. Carbachi*
rodami nob. mag. et in-
bilissime, cum impo-
nitore, uel in Ho-
pitijs, uel in alijs
ne faceret, uel in co-
muni, uel in alijs
de utriusque impo-
in gratia, uel in alijs
spopondit, uel non
solum ad uiam et in...

قلم کینه‌توز سانسورچی، هرگونه ارجاع به اراسموس - انسان باور بزرگ هلندی، مروج دگرپذیری و نویسنده‌ی کتاب معروف در ستایش دیوانگی - را در کتاب گیهان نگاری اثر گیهان‌شناس المانی سباستیان مونستر (قرن شانزدهم) خط‌خطی کرده و چشم‌تثالی او را درآورده است.

- ۲۰ (۱) هر شخصی حق دارد از آزادی تشکیل اجتماعات، مجمع و انجمن‌های مسالمت‌آمیز بهره‌مند گردد.
- (۲) هیچ‌کس را نباید به شرکت در هیچ اجتماعی مجبور کرد.

یک کمیته‌ی روستایی در هندوراس

(۱) هر شخصی حق دارد که در اداره‌ی امور عمومی کشور خود، مستقیماً یا به وساطت نمایندگان‌ی که آزادانه انتخاب شده باشند، شرکت جوید.

(۲) هر شخصی حق دارد با شرایط برابر به مشاغل عمومی کشور خود دست یابد.

(۳) اراده‌ی مردم، اساس قدرت حکومت است؛ این اراده باید در انتخاباتی سالم ابراز شود که به‌طور ادواری صورت می‌پذیرد. انتخابات باید عمومی، با رعایت مساوات و با رأی مخفی یا به طریقه‌ای مشابه برگزار شود که آزادی رأی را تأمین کند.

سکه‌ی بول رومی (۱۳۷ پیش از میلاد مسیح) که رأی‌گیری را نشان می‌دهد. مجموعه‌ی خصوصی

چهارمین ستون:

حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

- ماده‌ی ۲۲: - حق امنیت اجتماعی و سطح زندگی مناسب
- ماده‌ی ۲۳: - حق کار، گزینش آزادانه‌ی کار،
مزد مساوی در برابر کار مساوی
آزادی تشکیل اتحادیه
- ماده‌ی ۲۴: - حق استراحت، فراغت و تفریح
- ماده‌ی ۲۵: - (۱) حق رفاه و سلامتی (خوراک، پوشاک، مسکن،
مراقبت‌های پزشکی، خدمات اجتماعی)
(۲) حق مادران و کودکان در برخورداری از
حمایت اجتماعی.
- ماده‌ی ۲۶: - حق آموزش و پرورش
- ماده‌ی ۲۷: - (۱) حق شرکت در زندگی فرهنگی و علمی
(۲) حق حمایت از منافع معنوی و مادی پدیدآورندگان

هر شخصی به عنوان عضو جامعه حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است به یاری مساعی ملی و همکاری بین‌المللی، حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ضروری برای حفظ حیثیت و کرامت و رشد آزادانه‌ی شخصیت خود را، با توجه به تشکیلات و منابع هر کشور، به دست آورد.

کارگران اعتصاب گولپهستانی. گدانسک، اوت ۱۹۸۰.